

COMET – CARVEDILOL OR METOPROLOL EUROPEAN TRIAL – MORTALITNÍ STUDIE SROVNÁVAJÍCÍ DVA BETABLOKÁTORY U SRDEČNÍHO SELHÁNÍ

prof. MUDr. Jiří Vítovec, CSc., FESC.¹, prof. MUDr. Jindřich Špinar, CSc.²

¹I. interní kardio-angiologická klinika LF MU a FN u sv. Anny v Brně

²II. interní klinika LF MU a FN u sv. Anny v Brně

Podán rozbor studie COMET, uvedena charakteristika souboru a výsledky, kdy carvedilol v dávce 42 mg měl nižší úmrtnost než neretardovaný metoprolol v dávce 85 mg.

Klíčová slova: srdeční selhání, carvedilol, metoprolol.

COMET – CARVEDILOL OR METOPROLOL EUROPEAN TRIAL

Presented study COMET, baseline characteristics and results. Carvedilol (mean dose 42 mg) extended survival compared with metoprolol (mean dose 85 mg).

Key words: congestive heart failure, carvedilol, metoprolol.

Studie CAPRICORN, COPENICUS, CIBIS II a MERIT_HF jasně prokázaly, že carvedilol, bisoprolol a metoprolol-ZOK snižují celkové i kardiovaskulární riziko úmrtí u chronického srdečního selhání (CHSS) a zabráňují další progresi dysfunkce levé komory (4, 5, 10, 15, 20). Studie BEST s bucindololem (neselektivní betablokátor s mírnými přímými vasodilatačními účinky a vnitřní sympatickou aktivitou – ISA) však naznačila, že ne všechny betablokátory budou stejně účinné v léčbě srdečního selhání (3). Byla publikována řada prací, které shrnul ve své meta-analýze Packer a spol., což byly různé srovnávací studie metoprolol tartatu v neretardované formě a carvedilolu, a tato metaanalýza ukázala příznivější účinek carvedilolu na zvýšení ejekční frakce a další ukazatele funkce levé komory (9, 11). Všechny články na téma, který betablokátor u srdečního selhání je nejúčinnější, však končily tím, že rozhodnutí přinese studie COMET (Carvedilol or Metoprolol European Trial) (1, 16).

Tato studie srovnávala carvedilol s neretardovaným metoprolol tartatem u nemocných s městnavým srdečním selháním (12). Bylo zařazeno 3029 nemocných, bližší charakteristika souboru – viz tabulka 1. Maximální dávka byla u carvedilolu 2×25 mg a u metoprololu

2×50 mg, průměrné dávky byly 42 mg resp. 85 mg.

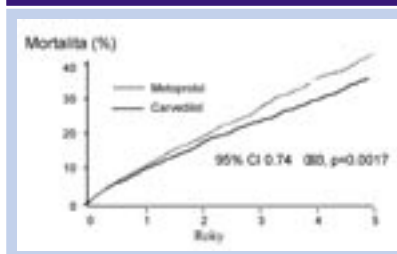
Studie trvala průměrně 58 měsíců a primární cíl ohledně celkové úmrtnosti hovoří ve prospěch carvedilolu, pokles rizika úmrtí

o 17,2 % ($p = 0,0017$) a kombinovaný cíl (riziko úmrtí nebo hospitalizace) o 6,3 % (bez statistické významnosti). I v podskupinách (věk, pohlaví, NYHA, etiologie, EF pod 0,25, diabetes) bylo snížení úmrtí nižší po carvedilolu ve srovnání s metoprololem. Samozřejmě, že tento příznivý účinek carvedilolu je pouze při srovnání s neretardovaným metoprololem

Tabulka 1. Charakteristika souboru

charakteristika	carvedilol (1511)	metoprolol (1518)
věk	61,6	62,3
BMI (kg/m ²)	26,9	26,8
ICHSS (%)	52	54
dilatační kardiomyopatie – DKM (%)	44	44
hypertenze (%)	18	18
diabetes (%)	23,8	24,4
trvání CHSS (měsíce)	42,6	42,2
ejekční frakce	0,26	0,26
tepová frekvence	81	81
systolický TK (mm Hg)	126	126
diastolický TK (mm Hg)	77	77
NYHA třída (%) II/III/IV	48/48/3	49/47/4
diuretika (%)	99	99
ACE-I/ARB (%)	98	98
digitalis (%)	61	58
spiro-lakton (%)	11	11
ASA (%)	35	35
statiny (%)	20	22

Obrázek 1. Celková úmrtnost

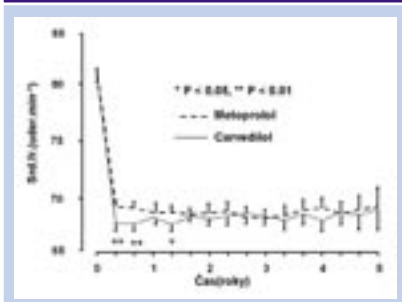
v nízké dávce max. 2×50 mg (obrázek 1, tabulka 2).

I když dávku metoprololu 2×50 mg vybrala Steering Committee na základě snížení zátěžové tepové frekvence, která byla obdobně snížena jako po 2×25 mg carvedilolu, nelze tyto závěry vyvozovat pro retardovaný metoprolol sukcinat ZOK (CR/XL) v dávce 200 mg, který byl použit ve studii MERIT_HF. Nabízí se otázka, zda-li forma i dávka metoprololu byla

Tabulka 2. Hlavní výsledky studie COMET

Primární cíle	Carvedilol	Metoprolol	Hazard ratio	95% CI (interval spolehlivosti)	P
Maximální dávka	2 × 25 mg	2 × 50 mg			
Průměrná dávka	42 mg	85 mg			
Mortalita	512/1511 (33,9 %)	600/1518 (39,5 %)	0,828	0,736–0,932	0,0017
Mortalita nebo hospitalizace	1116/1511 (73,9 %)	1160/1518 (76,4 %)	0,937	0,863–1,018	0,1222

Obrázek 2. Změny srdeční frekvence ve studii COMET

vybrána účelově. První nemocný byl zařazen v prosinci 1996, kdy sice ještě nebyly známy výsledky studie MERIT-HF a předchozí data ze studie MDC prokazovala účinnost i u neretardovaného metoprolol tartatu, takže z tohoto pohledu byl metoprolol tartat v uvedené dávce vybrán správně (2, 6, 8, 17, 18, 20). Byla však známa i studie Snadberga a spol. z roku 1988 srovnávající farmakokinetiku neretardovaného metoprololu a retardované formy ZOK (zero order kinetics) a byla ukázána příznivější farmakokinetická data bez výkyvů po dobu 24 hodin (13) a potvrzena dalšími recentními studiemi u nemocných se srdečním selháním (2, 8, 21, 22). Nakonec i pokles srdeční frekvence ve studii COMET v prvních 18 měsících byl statisticky významnější po carvedilolu než po metoprololu, což dokazuje, že dávka carvedilolu, co se týká β 1 blokády, byla vyšší (obrázek 2).

Jaký závěr můžeme na základě současných znalostí a závěrů studie COMET provést? Carvedilol jako neselektivní betablokátor s antioxidačním a vazodilatačním účinkem se jeví jako komplexnější ve svých farmakologických vlastnostech než neretardovaný metoprolol, což potvrdila studie COMET. A tak můžeme konstatovat, že pro nemocné s chronickým srdečním selháním jak neselektivní vazodilatační a antioxidační carvedilol, tak selektivní

β 1 retardovaný metoprolol ZOK či bisoprolol jsou vhodné v maximálně tolerované dávce. Stejně tak můžeme konstatovat, že nevhodný je neretardovaný metoprolol tartat, který je bohužel zatím často v této indikaci předepisován (14, 19) a jednoznačně musíme ze své praxe

v léčbě srdečního selhání vyloučit všechny formy všech neretardovaných metoprololů a také nepodávat jiné betablokatory, které nemají data z klinických studií.

Převzato z časopisu Klinická farmakologie a farmacie 2004; 1: 51–52.

Literatura

- Adams KF Jr. Which beta-blocker for heart failure? *Am Heart J* 2001; 141: 884–888.
- Andersson B, Aberg J, Lindelow B, et al. Dose-Related Effects of Metoprolol on Heart Rate and Pharmacokinetics in Heart Failure. *J Cardiac Failure* 2001; 7: 311–317.
- BEST Trial Investigators. A trial of beta-blocker bucindolol in patients with advanced chronic heart failure. *N Engl J Med* 2001; 344: 1659–1667.
- CAPRICORN Investigators: Effect of carvedilol on outcome after myocardial infarction in patients with left-ventricular dysfunction: The CAPRICORN randomised trial. *Lancet* 2001; 357: 1385–1390.
- CIBIS-II Investigators and Committees: The Cardiac Insufficiency Bisoprolol Study II (CIBIS II): a randomized trial. *Lancet* 1999; 353: 9–13.
- Di Lenarda A, De Maria R, Gavazzi A, et al. Metoprolol in Idiopathic Dilated Cardiomyopathy. *Heart* 1998; 79: 337–344.
- Johnsson G, Jrdö L, Lundborg P, et al. Plasma levels and Pharmacological effects of metoprolol administered as controlled release(Durules) and ordinary tablets in healthy volunteers. *Int J Clin Pharmacol Ther* 1980; 18: 292–297.
- Kukin ML, Mannino MM, Freudenberger RS, et al. Hemodynamic comparison of twice daily metoprolol tartrate with once daily metoprolol succinate in congestive heart failure. *J Am Coll Cardiol* 2000; 35: 45–50.
- Kukin ML, Kalman J, Charney RH, et al. Prospective randomised comparison of the effect of long-term treatment with metoprolol or carvedilol on symptoms, exercise, ejection fraction, and oxidative stress in heart failure. *Circulation* 1999; 99: 2645–2651.
- Packer M, Coats AJS, Fowler MB, et al. Effect of carvedilol on survival in severe chronic heart failure. *Engl J Med* 2001; 344: 1651–1658.
- Packer M, Antonopoulos GV, Berlin JA, et al. Comparative effects of carvedilol and metoprolol on left ventricular ejection fraction in heart failure: Results of meta-analysis. *Am Heart J* 2001; 141: 899–907.
- Poole-Wilson PA, Swedberg K, Cleland JGF, Di Lenarda A, for the COMET investigators. Comparison of carvedilol and metoprolol on clinical outcomes in patients with chronic heart failure in the Carvedilol Or Metoprolol European Trial (COMET): randomised controlled trial. *Lancet* 2003; 362: 7–13.
- Sandberg A, Blomqvist I, Jonsson UE, Lundborg P. Pharmacokinetic and Pharmacodynamic Properties of a New I Controlled Release Formulation of Metoprolol: A Comparison with Conventional tablets. *Eur J Clin Pharmacol* 1988; 33 (suppl): S9–S14.
- Špinar J, Vítovec J. Euro Heart Survey – Heart Failure Cor Vasa 2001; 43: K202.
- The MERIT-HF Study Group: Metoprolol CR/XL Randomized Intervention Trial in Congestive Heart failure (MERIT-HF). Mortality study. *Lancet* 1999; 353: 2001–2007.
- Vítovec J, Špinar J. Jsou betablokatory v léčbě srdečního selhání stejně účinné? *Cor Vasa* 2002; 44: 209–210.
- Vítovec J, Špinar J. Který betablokátor u srdečního selhání. Studie COMET dala jasnou odpověď? *Cor vasa* 2003, 45: 527–528.
- Waagstein F, Bristol MR, Swedberg K, et al. Metoprolol in Dilated Cardiomyopathy. *Lancet* 1993; 342: 1441–1446.
- Widimský J, Lánská V, Magulová D, Sachová M. Průzkum stavu aktuální praxe diagnostiky a léčby srdečního selhání v ordinacích všeobecných lékařů v České a Slovenské republice v roce 1999. *Cor Vasa* 2001; 43: 345–352.
- Widimský J. Beta-blokátory v léčbě chronického srdečního selhání. *Kap Kardiol* 2003; 5: 122–126.
- Wieselgren I, Lundborg P, Sandberg A, et al. Pharmacokinetic and Pharmacodynamic Evaluation of Metoprolol Controlled Release (CR/ZOK) 50 mg in Young Subjects. *J. Clin. Pharmacol* 1990; 30 (Suppl): S28–S32.
- Wikstrand J, Anderson B, Kendall MJ, et al. Pharmacokinetic Considerations of Formulation: extended-Release Metoprolol Succinate in the Treatment of Heart Failure. *J Cardiovasc Pharmacol* 2003; 41: 151–157.